

POSTANOWIENIE

Dnia 15 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Igor Zgoliński

w sprawie **A. K.**,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 15 maja 2024 r.

wniosku pełnomocnika oskarżycieli posiłkowych J. i S. P.

o zasądzenie kosztów pomocy prawnej udzielonej oskarżycielom z urzędu,

na podstawie art. 626 § 2 k.p.k., § 11 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie, § 4 ust. 1 pkt 2 i ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu,

postanowił:

**zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. J. P.,
prowadzącego Kancelarię Adwokacką w W. kwotę 1800 zł (tysiąc
osiemset) złotych, w tym 23% VAT, z tytułu sporządzenia
odpowiedzi na kasacje złożone przez prokuratora i obrońców
skazanego.**

UZASADNIENIE

Adw. J. P. został wyznaczony na podstawie art. 78 § 1 k.p.k. w zw. z art. 81a § 1 i 3 i art. 88 k.p.k. do pełnienia funkcji pełnomocnika z urzędu oskarżycieli posiłkowych J. i S. P., w miejsce dotychczasowego pełnomocnika (k. 233 – 233v akt SN). W dniu 13 marca 2024 r. (data stempla pocztowego) pełnomocnik złożył

do akt pismo procesowe stanowiące replikę na kasację wywiedzione przez prokuratora oraz obrońców skazanego. W piśmie tym wniósł między innymi o zasądzenie na jego rzecz kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu w wysokości 200% stawki minimalnej za reprezentację przed Sądem Najwyższym, wskazując na znaczny nakład pracy z uwagi na ustanowienie na późnym etapie sprawy obszernej pod względem ilości zgromadzonego materiału dowodowego. Oświadczył jednocześnie, że koszty te w żadnym zakresie nie zostały pokryte (371 – 379 akt SN).

Wobec wywiązania się przez pełnomocnika z nałożonego obowiązku wniosek powyższy należało uwzględnić, gdyż znajduje podstawę prawną w treści art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze. Wysokość wynagrodzenia nie mogła być jednak określona zgodnie z tą, która podana została we wniosku. W kwestii tej obowiązują bowiem określone limity. W pierwszej kolejności należało jednak wskazać, że odpowiedź na kasację należy do kategorii czynności nieokreślonych w zarządzeniu, w związku z czym przy definiowaniu wynagrodzenia za jej wniesienie kierować się treścią § 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2026 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu, w którym jako podstawę nakazuje się przyjęcie opłaty w „sprawach najbardziej zbliżonego rodzaju”. Taką sprawą jest sporządzenie opinii o braku podstaw do wniesienia kasacji określone w § 17 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia. Z uwagi jednak na treść wyroku Trybunału Konstytucyjnego w sprawie SK 78/21 oraz związaną z nim potrzebę dokonywania tzw. rozproszonej kontroli konstytucyjności powyższego przepisu (vide postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2023 r., I KZP 5/23), konieczne okazało się zastosowanie w tej materii analogicznego unormowania zawartego w § 11 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2005 r. w sprawie opłat za czynności adwokacie i tylko tego unormowania. Żadne bowiem inne nie zostały pod względem zgodności z ustawą zasadniczą zakwestionowane, przez co nadal znajdują zastosowanie przy określaniu finalnej wysokości wynagrodzenia za reprezentację z urzędu. Stawką bazową była więc kwota 720 zł, którą zgodnie z zasadami określonymi w § 4 ust. 2 rozporządzenia z dnia 3 października 2015 r.

sąd mógł podwyższyć do kwoty nieprzekraczającej 150% opłaty minimalnej, a więc powyższej kwoty, co dawało zasądzoną sumę 1800 zł. Co do zasady zgodzić się bowiem trzeba z pełnomocnikiem, że niniejsza sprawa nie była przeciętna z uwagi choćby na zakres materiału dowodowego zgromadzonego w kilkuset tomach, co w powiązaniu z wyznaczeniem go już na etapie postępowania okołosasacyjnego wymagało od niego zwiększonego nakładu pracy, materializującego ustalenie opłaty w podwyższonej wysokości. Jednocześnie zastosowanie winien znaleźć § 4 ust. 3 rozporządzenia, z dnia 3 października 2016 r. zgodnie z którym należna od Skarbu Państwa opłata podlega podwyższeniu o stawkę podatku od towarów i usług. W tej wyjątkowej sytuacji stosowania dwóch aktów prawnych zwrot „podwyższenie” nie mógł być interpretowany literalnie. Kwota podatku musiała zawrzeć się w sumie 1800 zł, co wynika z aspektów natury celowościowej. Rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie nie zawiera odpowiednika powyższego przepisu, a przecież dotyczy on z reguły płatników podatku od towarów i usług. Powodowałoby to zatem ponową, wtórną niejako, nierówność - tym razem na niekorzyść reprezentantów procesowych ustanowionych z wyboru (vide postanowienie SN z dnia 24 stycznia 2024 r., V KO 9/20). Stąd konieczność takiego zdefiniowania obciążenia podatkowego, które nie będzie generowało wątpliwości pod względem respektowania konstytucyjnych gwarancji.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji postanowienia.

[J.J.]

[ms]